

Pécsi Tudományegyetem

Művészeti Doktori Iskola

KÉPZÉSI TERV

A képzésről:

Az PTE Művészeti Doktori Iskolája két művészeti területen – képzőművészet és zeneművészet – folytat doktori képzést. A képzés alapjául a JPTE (a PTE jogelődje) Képzőművészeti Mesteriskoláján Magyarországon elsőként indult doktori (DLA) képzés szolgál. Ennek a képzésnek a sajátosságai:

- a képzés a tudományegyetemek doktori szabályainak megfelelően szerveződik.
- a művészeti programok a Doktori Iskola által meghirdetett témákban folynak. Ennek következtében az egyes művészeti területeken belüli, egy-egy jól körülhatárolt témához vagy szemléletmódhoz kapcsolódó specializációk, illetve az arra épülő tematikák jelentik a képzés alapvető karakterét.
- a tudományegyetemi rendszer és a Művészeti Kar MA szintű képzései eleve kínálják az adott művészeti terület hagyományos keretein túlnyúló szempontoknak a képzésbe történő beemelését, és az interdiszciplinaritást.
- a Művészeti Kar (és ezen belül a Doktori Iskola) kiemelt jelentőséget tulajdonít a hagyomány szerint markánsan megkülönböztetett és egymástól különálló művészeti területek integrált kutatásának és oktatásának. E szempontból külön is vizsgáljuk a Művészeti Kar által művelt területeknek a képzésben megjelenő koherenciáját. A mesterszintű képzésben már – szakoktól függetlenül, illetve ezek kölcsönhatása révén meg tud jelenni a különálló művészeti területek közös művelése az új médiák bevonásával.

A doktori képzésre felvett hallgatók továbbtanulása a Doktori Iskolában

A doktori képzésre a doktori iskola által meghirdetett felvételi rend alapján felvett doktorandusz hallgatók képzése folytatódik a Doktori Iskolában. Az Iskola biztosítja számukra a tanterv szerinti elvárások teljesítésének lehetőségét. A Témavezető, a doktori iskola vezetőjének felügyeletével számon tartja a hallgatók előrehaladását. (Félévi beszámoló, folyamatos szakmai, műtermi konzultáció)

A Doktori Iskola oktatási és kutatási programjának szerkezete

A DLA képzés tanterve programonként a gyakorlati alkotó–kutató munka kurzusainak tekintetében eltérő, de képzési követelményrendszerként egységesen megjeleníthető. A nyolc féléves szakmai alkotó–kutatómunkán kívül a hallgató egyéni programjától függően vesz fel további speciális szakmai, idegen nyelvi, általános- és szakelméleti kurzusokat a MK, illetve a PTE más karainak kínálatából, a Témavezetője hozzájárulásával.

Felvehet elméleti kurzust más felsőoktatási intézményben is, ha ez programjához szükséges. A hallgató a felvételi vizsgán a Doktori Tanács által elfogadott képzőművészeti/zeneművészeti szakmai programját valósítja meg a szervezett képzés folyamán.

A doktori képzés a tudományterület sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység, amely képzési és kutatási, valamint kutatási és disszertációs szakaszból áll. A doktori képzés során, a negyedik félév végén, a képzés képzési és kutatási szakaszának lezárásaként és a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként komplex vizsgát kell teljesíteni, amely méri, értékeli a tanulmányi, kutatási előmenetelt.

Az 1-4. szemeszter nagy hangsúllyal gyakorlati alkotó-kutatómunkát jelent (1. tantárgycsoport). Ezt kiegészítik az elméleti kutatások. (2. tantárgycsoport.) A kétféle, gyakran összefonódó működés eredményezheti azt a művészeti–tudományos eredményt, amely revelatív jelentőségű lehet. A 4. szemeszter végén, a komplex vizsgán ad erről számot a doktorandusz.

A képzés fő irányait a tantárgyak felsorolása és a részletes tanterv mutatják, mely gyakorlati és elméleti tantárgycsoportokat tartalmaz. A tantárgycsoportokban vannak kötelező és választható tantárgyelemek.

A hallgató az önálló műtermi munka során, egyéni kutatási programja megvalósítása folyamán kísérletező alkotói magatartásformákat próbál ki és sajátít el (Egyéni DLA-program, műtermi alkotás–kutatás) a Témavezetővel konzultálva (Konzultáció a témavezetővel).

Gyakorlati alkotó–kutató munkájáról, a kutatás előrehaladásáról minden félév végére írásbeli beszámolót készít, a felhasznált bibliográfia csatolásával. A „Félévi beszámoló” min. 8000 leütés, max. 16000 leütés.

A beszámoló mellékletként tartalmazza az elkészült művek szakszerű dokumentációját. Képzőművészeknél: Elkészült műtárgyak, kiállítások felsorolása, zeneművészeknél koncertek, hangfelvételek dokumentálása.)

A 8 félév során összesen 240 kreditet kell szerezni. 1-4. szemeszterben 90 kutatási kredit és 50 képzési kredit, az 5-8. szemeszterben 0 kredit a sikeres komplex vizsga, és 100 kutatási kredit. A komplex vizsga anyagát a kötelező elméleti tárgyak, és a hozzájuk tartozó bibliográfia képezi, valamint a hallgató az általános művészetelméleti jártassága. A komplex vizsga elméleti részéhez a jelölt két szabadon választható témát ad be előzetesen a Bizottság elé, melyek közül az egyik lehet a doktori disszertáció szinopszisa vagy egy fejezetének prezentációja. A komplex vizsga gyakorlati eleme a művészi tevékenység prezentációja. A sikeres komplex vizsga értékelése 2 fokozatú: teljesítette/nem teljesítette.

A komplex vizsga menete:

Két részből áll, elméleti (írásbeli) és művészet-szakmai (szóbeli). Jelentkezni a Neptunban kell rá. Sikeres vizsga 0 kreditet ér.

Elméleti rész: beszámoló a tudományos és/vagy művészeti előrehaladásról: a doktori kutatásaik eddigi eredményeinek portfóliója (ideértve alkotásokat, publikációkat, oktatási gyakorlatokat, stb).

A vizsgázó számot adnak a doktori iskola által meghatározott referencia irodalom alapján a vonatkozó tudományág, művészeti ág szakirodalmában való tájékozottságról, aktuális elméleti és módszertani ismereteiről;

A szabadon választott témák egyike lehetőleg (de nem kötelező módon) a doktori disszertáció témájának része legyen. A tanulmányban a jelöltnek bizonyítania kell, a tudományos felkészültségét, a tudományos apparátus használatának képességét. Felkészültségét a meglévő szakirodalom ismeretével hivatkozásokkal, valamint önálló, új állítások megfogalmazásával, érveléssel, bizonyítással kell igazolnia

Művészeti - szakmai rész: Képző- és alkotóművészet esetén a doktoranduszi évek alatt végzett művészi munkák bemutatására legfeljebb 15 perc áll rendelkezésre. Az alkotások és a hozzájuk tartozó magyarázatok ismertetése történhet prezentáció keretében, de adott esetben előre egyeztetve lehetőség van a művek helyszínen való felállítására és a diskuszió lefolytatására is.

Zene- és előadóművészet esetében az élő előadás időkerete 15 perc a kiválasztott művek függvényében. A műveket lehetőség szerint hangversenyteremben, koncertkörülmények között kell bemutatni. Az adott évben vizsgát tevő doktoranduszok feladata és/vagy lehetősége a közös hangversenyük műsorának szerkesztése

Az írott és vizuális/egyéb dokumentumok benyújtását követően szóbeli vizsga keretében a pályázók válaszolnak a bizottsághoz benyújtott témáik részleteit illető a szakmai kérdésekre. Két kidolgozott témát a Bizottság a vizsgát megelőzően két héttel a pályázótól a szabályzatnak megfelelő tartalmi és formai követelmény szerint megkap.

A vizsgabizottság a benyújtott anyagok és a szóbeli válaszok alapján elbírálja, hogy a pályázó a doktori tevékenység folytatására alkalmas, illetve felkészült-e; hogy a kutatástól várható-e új ismeret, eredeti művészeti kulturális és tudományos hozzájárulás megszületése, valamint, hogy a pályázó birtokában van-e azoknak a képességeknek, melyek kutatási eredményeinek hatékony átadására képessé teszik.

A vizsga eredményét az utolsó vizsgarész napján kell kihirdetni. A komplexvizsga értékelése kétfokozatú, megfelelt vagy nem megfelelt minősítés lehet.

A DLA komplex vizsga írásbeli részében a bíráló bizottság a DLA-hallgató, a doktori disszertáció megírásához szükséges készségeit vizsgálja; ennek elméletét a „Tudományos írásmű” kurzuson a hallgatók megismerhették, egyéni felkészülők esetében feltételezett ennek tudása.

Vizsgázónak két, egymástól eltérő témájú tanulmányvázlatot kell elkészítenie. (Kerülendők az általános és személyes művészeti projektleírások és a féléves szakmai beszámolók szövegrészletei!)

Az írásműnek három szempontot kell érvényre juttatnia:

- (1) Kutatáson kell alapulnia (ez lehet empirikus vagy pusztán a szakirodalmak alapos feldolgozása is),
- (2) színvonalas szakirodalomra kell támaszkodnia (a témavázlatnak tartalmaznia kell a bibliográfiát, a tanult könyvészeti adatolásnak megfelelően),
- (3) színvonalasan, a tudományos írásmű kommunikációs és etikai normáit betartva kell megírni (logikailag felépítem a gondolatmenetet, érvelek a tézisem/ téziseim mellett, lábjegyzetben hivatkozom a szakirodalmakat, egyértelműen elkülönítem a saját mondandómat mások gondolataitól: elkerülöm a plagizálást).

Vizsgázónak fel kell tudnia mutatni, hogy képes önálló szempontok alapján, a szakirodalomban elmerülve, de azt kritikusan kezelve kontextualizálni az adott témát, vagyis képes szövegét közleménykarakterűvé formálni.

A szöveg terjedelme és formai követelménye:

10.000 karakter szóközökkel, lábjegyzetek és bibliográfia nélkül, 12 pontos Times New Roman

A Doktori Iskola tanulmányi és vizsgarendje

Az abszolutórium megszerzéséig a Doktori Iskola és a kari, egyetemi doktori szabályzatok rendelkeznek a fokozatszerzés feltételeiről és követelményeiről. A Doktori Iskolában a kurzusok teljesítésének tekintetében kétértékű (teljesítette/nem teljesítette) értékelés van.

A tanulmányok sikeres befejezéséhez szükség van a 8 félév lezárására összesen 240 kredit megszerzésére.

Az abszolutórium annak dokumentuma, hogy a doktorandusz hallgató a képzés minden tanulmányi kötelezettségének eleget tett.

TANTÁRGYCSOPORTOK ÉS TANTÁRGYAK

1-4. szemeszter

1-4. szemeszterben összesen szerezhető 140 kredit (90 kutatási+50 oktatási).

1. tantárgycsoport: kutatás

Szerezhető 90 kutatási kredit.

Egyéni DLA program

Műtermi alkotás–kutatás. A hallgató önállóan végzett művészi munkája, amely programjának megvalósítását célozza, saját invencióira és a témavezetővel folytatott konzultációkra épül.

Teljesítés feltétele: rendszeres kutatómunka, félévi beszámoló

Kötelező: 1.2.3.4.5.6.7.8. szemeszterben

Konzultáció a Témavezetővel

Személyes munkakapcsolat a Témavezetővel. A hallgató ismétlődő rendszerességgel, bemutatja az egyéni gyakorlati alkotó tevékenység keretében készített munkáit, egyéni szakmai munka főbb irányait, a szükséges technikai kutatásokat vagy stílus-kísérleteket, beszámol a szakirodalmi olvasottságáról.

Teljesítési feltétel: félévi beszámoló, konzultációs napló

Kötelező: 1.2.3.4.5.6.7.8. szemeszterben

Áthallgatás

Más belföldi vagy külföldi társintézménynél, vagy saját intézményben (a Témavezető engedélyével). Amennyiben a Témavezető szükségesnek, és várhatóan eredményesnek ítéli, egy adott periódusban szakmai munkakapcsolat létesülhet a hallgató és a szakma valamely jelentős alkotója között.

Teljesítés: a szakmai tevékenység eredményeinek bemutatása, dokumentálás a félévi beszámolóban

Szakmai tanulmányút

Múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatása, szimpózium-, művésztelep- részvétel, jelentős hangversenyek látogatása, mesterkurzus részvétel (bel- és külföldön). Fontos, hogy a választott esemény magas szakmai jelentőséggel bírjon.

Teljesítési feltétel: A szakmai programban történt sikeres részvétel megfelelő igazolása a félévi beszámoló része.

Áthallgatás vagy Szakmai tanulmányút 1-4. félévben egyik 1 alkalommal kötelezően választható.

2. tantárgycsoport: általános és szakelméleti tárgyak

1-4. szemeszter

Szerezhető 50 oktatási kredit.

Általános és szakelméleti kurzus

Művészetelmélet, művészetszociológia, kutatásmódszertan

Teljesítési feltétel: Kurzuskiírások szerint.

Kötelező. 1.2.3.4. szemeszterben

Prezentáció

A kötelező szeminárium keretében a szemináriumvezető irányításával a prezentáló hallgató bemutatott előadását követően diskurzus zajlik a látottak hallottak alapján.

Teljesítés feltétele: Prezentáció megtartása és aktív részvétel a szemináriumon

Kötelező: 1.2.3.4. szemeszterben

Tudományos írásmű

A kurzus felkészítést ad a disszertáció megírásához a tudományos írásmű ismérveinek elsajátításához.

Teljesítési feltétel: Dolgozat írása a kurzusvezetővel egyeztetve

Felvehető a 2. és 4. szemeszterben, de Kötelező a 4. szemeszterben

Évvégi kiállítás/Koncert szervezés, rendezés, részvétel

2. 4. szemeszterben kötelező

A tantárgy felkészíti a hallgatókat saját egyéni és csoportos kiállításaik, koncertjeik előkészítésére és megvalósítására. Évvégi DLA koncert és évvégi DLA kiállítás.

Teljesítés feltétele: részvétel az eseményen és vállalt részfeladat teljesítése a kurátor/főszervező felé.

Kötelezően választható kurzusok:

A választható kurzusok teszik lehetővé, hogy egy-egy területen elmélyültebb munkát végezzenek a hallgatók speciális területeken oktatói irányítással.

1-4. szemeszterben

Pedagógiai gyakorlat Témavezető felügyeletével

Célja, hogy a doktorandusz hallgató szerezzon gyakorlati betekintést a művészeti felsőoktatás módszertanába.

Teljesítés: Félévi beszámoló mellékleteként, külső helyszínen végzett gyakorlat külön igazolással lehetséges, Témavezetővel egyeztetve

Szakelméleti szeminárium

Meghívott előadók által tartott workshop, előadássorozat, angol nyelvű szemináriumok, speciális, periférikus témákat boncoló kurzusok.

5-8. szemeszter

Összesen szerezhető 100 kredit az alábbi bontásban: 0 kredit a sikeres komplex vizsgáért, és 100 kutatási kredit.

Egyéni DLA program, műtermi alkotás–kutatás, 8 féléven át kötelező. A hallgató önállóan végzett művészi munkája, amely programjának megvalósítását célozza, saját invencióira és a témavezetővel folytatott konzultációkra épül.

Teljesítés feltétele: félévi beszámoló

Konzultáció a Témavezetővel, kötelező, 8 féléven át, legalább kéthetente, rendszeres személyes munkakapcsolat a Témavezetővel. A hallgató ismétlődő rendszerességgel, bemutatja az egyéni gyakorlati alkotó tevékenység keretében készített munkáit, egyéni szakmai munka főbb irányait, a szükséges technikai kutatásokat vagy stílus-kísérleteket, beszámol a szakirodalmi olvasottságáról.

Teljesítési feltétel: félévi beszámoló, konzultációs napló

Kutatási beszámoló

A doktorandusz hallgató a konzultációs napokon rendszeres beszámolót ad a kurzus keretében a kurzusvezető és a többi hallgató előtt a kutatási eredményeiről a disszertáció és a mestermunka tekintetében egyaránt. Kötelező az **5. 6. 7. 8. szemeszterben**.

Teljesítés feltétele: Kötelező részvétel a kéthetente szervezett alkalmakon. Beszámoló készítése a meghirdetett szemináriumvezetővel egyeztetve.

Publikáció

5-8. félévben a doktorandusz hallgatók publikációs teljesítése előtérbe kerül. Szemeszterenként, 4-4 kreditet kell szereznie a jelentős kiállítás és koncert szereplésekért, valamint tudományos konferencián való részvételért, előadástartásért. A megjelenésekről igazolást kell beadnia Témavezetője részére a félévi beszámolóban, aki aláírásával igazolja azt az elektronikus nyilvántartásban. Jelentős publikációnak az iskola szervezésén kívüli események számítanak.

TANTERVI Kreditháló 1-4. szemeszter

Kutatási kredit 1-4. szemeszter – összesen 90 kredit

1. szemeszter	2. szemeszter	3. szemeszter	4. szemeszter	
10 kr	10 kr	10 kr	10 kr	Egyéni DLA Program kötelező
12 kr	12 kr	12 kr	12 kr	Konzultáció Témavezetővel kötelező
2 kr	2 kr	2 kr	2 kr	Áthallgatás kötelezően választható
2 kr	2 kr	2 kr	2 kr	Szakmai tanulmányút kötelezően választható
				Kötelező Összesen 90 kr

Oktatási kredit 1-4. szemeszter, összesen kötelező 50 kredit (40 kötelező+10 választható)

1. szemeszter	2. szemeszter	3. szemeszter	4. szemeszter	
4 kr	4 kr	4 kr	4 kr	Általános szakelmélet kötelező
4 kr	4 kr	4 kr	4 kr	Prezentáció kötelező
			4 kr	Tudományos írásmű kötelező
	2 kr		2 kr	Évvégi kiállítás/koncert

				kötelező
				összesen kötelező 40 kredit

Kötelezően választható oktatási kredit: összesen 10 kredit

1. szemeszter	2. szemeszter	3. szemeszter	4. szemeszter	
6 kr	6 kr	6 kr	6 kr	Pedagógiai gyakorlat
2 kr	2 kr	2 kr	2 kr	Szakelméleti szeminárium

TANTERVI Kreditháló 5-8. szemeszter

Kutatási kredit 5-8. szemeszter. Összesen 100 kredit (0 kredit komplex vizsga, 100 kredit, kutatás, publikáció)

5. szemeszter	6. szemeszter	7. szemeszter	8. szemeszter	
10 kr	10 kr	10 kr	10 kr	Kutatási beszámoló
4 kr	4 kr	4 kr	4 kr	Konzultáció Témavezetővel
7 kr	7 kr	7 kr	7 kr	Egyéni DLA
4 kr	4 kr	4 kr	4 kr	Publikáció
0 kr				Komplex vizsga
				összesen: 100 kredit